GEWASBESCHERMING

DE BOER, TELER OF TUINDER:

Monitort het gewas op ziekten en plagen en hanteert schadedrempels

MAATREGEL

110

JUNI 2026

Regelmatig monitoren van het gewas op ziekten en plagen is belangrijk om op tijd en gericht een bestrijding uit te voeren. Voor sommige gewassen zijn schadedrempels vastgesteld; bestrijding is alleen nodig bij overschrijding van deze drempels. Goed monitoren is onderdeel van Integrated Crop Management (ICM).

Om te weten welke ziekten en plagen in je gewassen voorkomen, is het belangrijk om het gewas regelmatig te scouten. Daarbij is het herkennen van de verschillende ziekten en plagen van belang. Je kunt dan bepalen of schadedrempels worden overschreden. Als dat niet zo is, is een bestrijding niet nodig. Wordt de schadedrempel wel overschreden, dan kun je een gerichte bestrijding uitvoeren.

Scouten

Als je gericht monitort, dan doe je met vaste regelmaat waarnemingen in het gewas om ziekteverschijnselen en plaagdieren te zien. Daarbij schat je ook in wat de aantallen zijn en mate van toename is. Neem je waarnemingen verspreid over het perceel, want binnen een perceel kunnen verschillen optreden. Voor sommige plaagsoorten worden vangplaten (bijvoorbeeld wortelvlieg) of vangbekers (uienvlieg en bonenvlieg) gebruikt. Het aantal vliegen dat per week op of in een val blijft kleven, geeft een beeld van de aanwezigheid van de plaag. Hieraan is ook een advies gekoppeld. Voor andere soorten werk je met het aantal plaagdieren per plant. Voor bladschimmels kijk je naar de ziektebeelden op de bladeren van de plant.

Herkennen

Voor een goede scouting is het herkennen van verschillende soorten plaaginsecten en ziektebeelden van belang. Zo kun je de impact van de aanwezige soort inschatten. Zo kan de groene perzikluis vergelingsziekte overbrengen in bieten, terwijl de zwarte bonenluis alleen zuigschade aan het blad van het gewas veroorzaakt. De

Is de maatregel haalbaar

Effectiviteit

GOED — BETER — BEST

Inpasbaarheid

EENVOUDIG — GEMIDDELD — UITDAGEND

Deltaplan Agrarisch Waterbeheer

schadedrempel van de groene perzikluis is lager dan die van zwarte bonenluis. Vroege aanwezigheid van bladschimmels is niet altijd makkelijk te herkennen, maar wel cruciaal. In de glastuinbouw zijn camera's met AI-herkenning beschikbaar die spint en bladluis monitoren. Daarnaast zijn er vangplaatscanners met AI-herkenning die aangeven of plagen als trips, witte vlieg en luis in de kas aanwezig zijn. Voor de open teelt worden deze hulpmiddelen op korte termijn verwacht (zoals de sporenvangers van BioScout).

Schadedrempel

Een schadedrempel geeft het moment aan waarop een ziekte of plaag in zo'n mate of hoeveelheid voorkomt, dat het een probleem gaat vormen voor het gewas. Tot dat moment is chemisch bestrijden nog niet nodig, of niet lonend. De schadedrempel kan per plaag- of ziektesoort verschillend zijn, maar is vaak ook afhankelijk van het stadium van een plaag (larve of adult), de periode, het gewas en soms van de weersvoorspelling. Voor sommige ziekten en plagen zijn nog geen schadedrempels beschikbaar of geldt een nultolerantie zoals bij *Phytophthora*. In suikerbiet is de schadedrempel van groene bladluizen (tot en met de 1^{e} helft van juni) bereikt bij meer dan twee luizen per 10 planten. En in graan wordt voor de bloei aangeraden om te behandelen als op 30% van de planten minstens 1 (zomer)bladluis zit. Ook de verhouding plaag – natuurlijke vijand is belangrijk bij het bepalen van de schadedrempel.

Waarschuwingskaarten en -systemen

Er zijn algemene bronnen te raadplegen die je informeren over de ziekte- of plaagdruk, bijvoorbeeld de bladluiswaarschuwingskaart van IRS. Scan de QR-code

Besparen op middelen

Door pas in te grijpen wanneer een schadedrempel wordt overschreden, kun je mogelijk een bestrijding uitsparen. Dat vermindert kosten en emissie van gewasbeschermingsmiddelen naar het milieu. Een gerichte bestrijding geeft natuurlijke plaagbestrijders meer kans om de plaag te onderdrukken.

Kosten en opbrengsten

Regelmatig scouten kost tijd en is vaak kennisintensief. Anderzijds kan een kostenbesparing optreden als blijkt dat je niet hoeft in te grijpen.

Meer weten?

Scan de QR-code voor uitgebreide, actuele informatie over deze maatregel.

Tip:
Met de Plantix app kun je door middel van een foto van je gewas achterhalen om welke ziekte of plaag het gaat.